TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. spalio 21 d.*

Byloje C-185/08

dėl *Rechtbank's-Gravenhage* (Nyderlandai) 2008 m. balandžio 23 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. balandžio 29 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Latchways plc,

Eurosafe Solutions BV

prieš

Kedge Safety Systems BV,

Consolidated Nederland BV,

* Proceso kalba: olandų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. K. Lenaerts, teisėjai D. Šváby (pranešėjas), E. Juhász, G. Krestis ir T. von Danwitz,

generalinė advokatė V. Trstenjak,
posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. vasario 28 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Latchways plc* ir *Eurosafe Solutions BV*, atstovaujamų advokato A. Mak,

— *Kedge Safety Systems BV* ir *Consolidated Nederland BV*, atstovaujamų advokato E. Schelhaas,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux,

— Europos Komisijos, atstovaujamos S. Schønberg ir G. Zavvos, padedamų advokato F. Tuytschaever,

susipažinęs su 2010 m. balandžio 28 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį sprendimą

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo (OL L 40, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 9 t., p. 296), iš dalies pakeistos 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 447, toliau – Direktyva 89/106), 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo (OL L 399, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 1 t., p. 98), iš dalies pakeistos Reglamentu Nr. 1882/2003 (toliau – Direktyva 89/686), ir 1993 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimo 93/465/EEB dėl modulių, taikomų įvairiuose atitikties įvertinimo procedūrų etapuose, ir atitikties ženklo CE žymėjimo ir naudojimo taisyklių, skirtų naudoti techninio derinimo direktyvose (OL L 220, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 12 t., p. 195), aiškinimu.

2 Prašymas pateiktas nagrinėjant bylas tarp *Latchways plc* ir *Eurosafe Solutions BV* (toliau atitinkamai – *Latchways* ir *Eurosafe Solutions*) bei tarp *Kedge Safety Systems BV* ir *Consolidated Nederland BV* (toliau atitinkamai – *Kedge Safety Systems* ir *Consolidated Nederland*), kuriose nagrinėjamas klausimas dėl to, ar *Latchways* ir *Kedge Safety* gaminami inkaravimo įtaisai, naudojami apsaugoti asmenis nuo kritimo iš aukščio dirbant ant stogų, yra saugūs ir ar jie gali arba turi būti ženklinami CE ženklu.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

Direktyva 89/106

3 Direktyvos 89/106 1 straipsnyje nustatoma:

„1. Ši direktyva taikoma statybos produktams tiek, kiek jie susiję su esminiais reikalavimais statiniams pagal 3 straipsnio 1 dalį.

2. Šioje direktyvoje naudojama sąvoka „statybos produktas“ – tai bet koks produktas, kuris yra pagamintas ir skirtas nuolat įmontuoti statiniuose, tarp jų ir pastatuose ir inžineriniuose statiniuose.

<...>“

4 Šios direktyvos 2 straipsnyje nustatoma:

„1. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad 1 straipsnyje minimi produktai, kurie numatyti naudoti statiniuose, galėtų būti teikiami rinkai tik su sąlyga, jeigu jie tinka numatytam tikslui, tai yra, jų charakteristikos yra tokios, kad statiniai, į kuriuos jie bus įmontuojami, surenkami, pritvirtinami arba instaliuojami, gali, jeigu jie tinkamai suprojektuoti ir pastatyti, tenkinti 3 straipsnyje išvardytus esminius reikalavimus, kai tiems statiniams tokius reikalavimus reglamentuoja norminiai aktai.

2. a) Kai dėl kitų aspektų gaminiams yra taikomos kitos direktyvos, taip pat numatančios 4 straipsnio 2 dalyje nurodyto CE atitikties ženklo naudojimą, pastarasis privalo nurodyti, kad tie gaminiai atitinka ir tų kitų direktyvų nuostatas.

<...>“

5 Šios direktyvos 3 straipsnyje numatoma:

„1. Esminiai reikalavimai, taikomi statiniams, kurie gali turėti įtakos produkto techninėms charakteristikoms, yra išdėstyti I priede. <...>

<...>

3. Esminiams reikalavimams suteikiama konkretaus dokumento forma (aiškinamieji dokumentai) tam, kad būtų sukuriami būtini ryšiai tarp esminių reikalavimų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, ir standartizacijos leidimų, leidimų, reikalingų Europos techniniam liudijimui gauti arba kitų techninių specifikacijų pripažinimų, kaip jie suprantami 4 ir 5 straipsniuose."

6 Direktyvos 4 straipsnyje nustatoma:

„1. Šioje direktyvoje standartai ir techniniai liudijimai yra vadinami „techninėmis specifikacijomis".

Šioje direktyvoje „suderinti standartai" – tai techninės specifikacijos, priimtos [Europos standartizacijos komiteto (ESK)], [Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (EESK)] arba abiejų, Komisijai suteikus įgaliojimą pagal [1983 m. kovo 28 d. Tarybos] Direktyvą 83/189/EEB [nustatančią informavimo procedūrą techninių normų ir taisyklių srityje (OL L 109, p. 8)], remiantis Komiteto nuomone, nurodyta

19 straipsnyje, ir laikantis bendrųjų nuostatų, susijusių su Komisijos ir šių dviejų įstaigų bendradarbiavimu, pasirašytu 1984 m. lapkričio 13 dieną.

2. Valstybės narės daro prielaidą, kad gaminiai yra tinkami naudoti, jeigu jie, būdami tinkamai suprojektuoti ir pagaminti, leidžia atlikti darbus, kuriems jie yra skirti, ir kad jie atitinka esminius 3 straipsnyje nurodytus reikalavimus, kai jie yra paženklinti CE ženklu, rodančiu, kad gaminiai atitinka visas šios direktyvos nuostatas, tarp jų ir V skyriuje nustatytas atitikties įvertinimo procedūras, bei III skyriuje nustatytą procedūrą. EB ženkle turi būti nurodoma [CE ženklas reiškia]:

a) kad jie atitinka svarbiausius nacionalinius standartus, perkeldami į nacionalinę teisę suderintus standartus, į kuriuos nuorodos buvo paskelbtos *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Valstybės narės skelbia nuorodas į šiuos nacionalinius standartus;

b) kad jie atitinka Europos techninį liudijimą, išduotą III skyriuje numatyta tvarka;

arba

c) kad jie atitinka nacionalines technines specifikacijas, minimas šio straipsnio 3 dalyje, jeigu suderintų specifikacijų nėra; tokių nacionalinių techninių specifikacijų sąrašas rengiamas 5 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka.

<...>“

7 Direktyvos 89/106 7 straipsnyje numatoma:

„1. Tam, kad būtų užtikrinta [statybos] produktams taikomų suderintų standartų kokybė, tuos standartus turi nustatyti Europos standartų organizacijos pagal Komisijos suteiktus mandatus <...>.

2. Šie standartai formuluojami kiek įmanoma pagal [statybos produktų] eksploatacines savybes, atsižvelgiant į aiškinamuosius dokumentus.

3. Europos standartų organizacijoms sustačius [nustačius] standartus, Komisija paskelbia nuorodą į tokius standartus *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C serijoje.“

8 Šios direktyvos I priedo 4 punkto tekstas yra toks:

„4. Sauga naudojimo metu

Statinys turi būti suprojektuotas ir pastatytas taip, kad, jį naudojant ir prižiūrint, būtų išvengta nelaimingų atsitikimų rizikos juo naudojantis arba jį eksploatuojant, pavyzdžiui, paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo ar sužalojimo elektros srove, sužeidimų dėl sprogimo.“

Direktyva 89/686

9 Direktyvos 89/686 1 straipsnyje numatoma:

„1. Ši direktyva taikoma asmeninėms apsaugos priemonėms, kurios toliau vadinamos „AAP“.

Joje nustatomos sąlygos, reguliuojančios jų pateikimą rinkai bei laisvą judėjimą Bendrijoje ir pagrindinius saugos reikalavimus, kuriuos AAP turi atitikti, kad būtų užtikrinta naudotojų sveikatos apsauga ir sauga.

2. Šioje direktyvoje AAP – tai visokie prietaisai ar įrengimai, suprojektuoti tam, kad juos dėvintis ar turintis asmuo apsisaugotų nuo vieno ar keleto jo sveikatai ir saugai gręsiančių pavojų.

AAP taip pat yra:

a) aparatai, sudaryti iš kelių prietaisų ar įtaisų, gamintojo sujungtų į vieną aparatą, kad asmuo būtų apsaugotas nuo vieno ar keleto pavojų, galinčių kilti tuo pačiu metu;

b) apsaugos prietaisai ar įtaisai, įrengti atskirai arba sujungti su asmeniniais ne apsaugos įrenginiais, kuriuos asmuo dėvi arba turi dirbdamas specifinį darbą;

c) AAP tarpusavyje pakeičiamos dalys, nuo kurių priklauso tinkamas jų veikimas ir naudojamos tik tam įrenginiui.

3. Kiekviena sistema, pateikta rinkai kartu su AAP, kad būtų pajungta prie kito išorinio papildomo įrenginio, bus laikoma sudedamąja tokio įrenginio dalimi, net jei naudotojas neketina tos sistemos nuolat dėvėti ar nešioti visą pavojaus laiką.

<...>“

10 Šios direktyvos 3 straipsnyje teigiama:

„1 straipsnyje minimos AAP turi atitikti II priede nustatytus pagrindinius sveikatos apsaugos ir saugos darbe reikalavimus.“

11 Šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies tekstas yra toks:

„Valstybės narės negali uždrausti, riboti ar trukdyti pateikti į rinką AAP ar AAP sudedamąsias dalis, atitinkančias šios direktyvos nuostatas ir turinčias CE ženklą, liudijantį apie jų atitiktį visoms šios direktyvos nuostatoms, įskaitant II skyriuje nurodytą sertifikavimo tvarką.“

12 Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkte numatoma:

„Apsauga nuo kritimo iš aukščio

AAP, saugančios nuo kritimo iš aukščio ar jo padarinių, privalo turėti standžiai įtvirtintus kūną apjuosiančius diržus ir tvirtiklius. Jos turi būti suprojektuotas taip, kad numatytomis naudojimo sąlygomis naudotojo vertikalaus kritimo galimybė būtų kuo mažiausia ir jis nesusidurtų su kliūtimis, o smūgio jėga nepasiektų tokio kritinio dydžio, kad naudotojas galėtų susižeisti arba, plyšus ar trūkus kuriai nors AAP daliai, nukristi.

Priemonė taip pat turėtų užtikrinti, kad po stabdymo naudotojas išliktų tinkamoje padėtyje ir reikalui esant galėtų laukti pagalbos.

Gamintojo instrukcijoje privalo būti visa svarbi informacija apie:

— tvirtinimo vietos charakteristikas ir mažiausią atstumą, koks gali būti tarp naudotojo ir atitinkamo paviršiaus,

— teisingą diržų užsegimo ant kūno būdą ir standų įtvirtinimą.“

Sprendimas 93/465

13 Sprendimo 93/465 I skyriaus B dalyje numatoma:

„Pagrindinės CE ženklo pritvirtinimo ir jo naudojimo rekomendacijos yra šios:

a) CE ženklas rodo, kad yra laikomasi visų įpareigojimų, nustatytų gamintojų produktui Bendrijos direktyvomis, numatančiomis, kad turi būti pritvirtintas ženklinimas.

<...>

b) Prie pramonės gaminių pritvirtintas CE ženklas rodo, kad pirmiau minėtą ženklinimą pritvirtinęs arba už jo pritvirtinimą atsakingas fizinis arba juridinis asmuo patvirtina, jog gaminys atitinka jam taikomus visos Bendrijos visų suderintų nuostatų reikalavimus ir jog gaminiui buvo taikyta atitinkama atitikties įvertinimo procedūra.

<...>

e) Kiekvienas pramonės gaminys, kuriam taikomos bendro metodo principais pagrįstos techninio derinimo direktyvos, turi turėti CE ženklą, išskyrus tą atvejį, kai konkrečios direktyvos numato kitaip; šios išimtys – tai ne ženklinimo reikalavimų, o atitikties įvertinimo, kuris tam tikrais atvejais gali būti pernelyg sunkus ir nepatogus, administracinės tvarkos išlygos. Dėl to turi būti nurodytas atitinkamas

pagrindas taikyti bet kokią išimtį ženklinimo reikalavimams arba leisti nukrypti nuo jų.

CE ženklas – tai vienintelis ženklas, patvirtinantis, kad pramonės gaminiai atitinka bendro metodo principais pagrįstų direktyvų reikalavimus.

Valstybės narės turi atsisakyti savo nacionaliniuose norminiuose aktuose daryti nuorodą į kokį nors kitą, o ne CE ženklą, jeigu tai susiję su visų CE ženklinimo direktyvose numatytų nuostatų laikymusi.

<...>

i) Draudžiama pritvirtinti kokį nors kitą ženklinimą, galintį trečiąsias šalis suklaidinti dėl CE ženklo reikšmės ir formos.

<...>

l) Valstybės narės turi priimti visas nacionalinių įstatymų nuostatas, būtinas užkirsti kelią bet kokiai galimybei supainioti CE ženklą ir piktnaudžiauti juo.

Jeigu valstybė narė, nepažeisdama atitinkamos direktyvos nuostatų, susijusių su apsaugos sąlygos taikymu, nustato, kad CE ženklas pritvirtintas netinkamai,

gamintojas, jo atstovas arba, išskirtiniais atvejais, jeigu tą numato konkrečios direktyvos, už atitinkamo gaminio pateikimą į [Sąjungos] rinką atsakingas asmuo, yra įpareigoti pasirūpinti, kad gaminys atitiktų reikalavimus, ir valstybės narės nustatytomis sąlygomis nutraukti pažeidinėjimus. Jeigu gaminių neatitiktis nepašalinama, valstybė narė turi imtis visų atitinkamų priemonių apriboti arba uždrausti atitinkamo gaminio pateikimą į rinką arba užtikrinti, kad apsaugos sąlygose nustatyta tvarka tas gaminys būtų pašalintas iš rinkos.“

Standartas EN 795 ir nuorodų į jį skelbimas Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje

14 Europos standartas EN 795 (toliau – standartas EN 795), kuris vadinasi „Apsauga nuo kritimo iš aukščio. Inkaravimo įtaisai. Reikalavimai ir bandymai“, buvo parengtas Komisijai ir Europos laisvos prekybos asociacijai suteikus mandatą ESK. Šios normos 4.2 ir 4.3.1.1 punktuose nurodomi techniniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti A1 klasės inkaravimo įtaisai ir kurie turi papildyti Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkte išdėstytus reikalavimus.

15 Standarto EN 795 3.13 punkto tekstas yra toks:

„3.13 klasės

3.13.1 Klasė A

3.13.1.1 Klasė A1

A1 klasė apima konstrukcinius inkarus, skirtus [montuoti ant] vertikalių, horizontalių ir nuožulnių paviršių, pavyzdžiui, sien[ų], stulp[ų], sąram[ų].

<...>“

16 Komisijos komunikate 2000/C 40/05, parengtame įgyvendinant Direktyvą 89/686, iš dalies pakeistą direktyvomis 93/68/EEB, 93/95/EEB ir 96/58/EB (OL C 40, 2000, p. 7) standarto EN 795 pavadinimai ir nuorodiniai žymenys buvo paskelbti *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*, nurodžius įspėjimą, kad „ši publikacija netaikoma įrangai, kuri aprašyta A (konstrukciniai inkarai) <...> [klasėse] <...>, kurios atžvilgiu nedaroma prielaida, kad ji atitinka Direktyvos 89/686/EEB nuostatas“.

Nacionalinė teisė

17 Direktyva 89/106 buvo perkelta į Nyderlandų teisę 1991 m. gruodžio 16 d. Statybų reglamentu (*Bouwbesluit, Staatsblad,* 1991, Nr. 680), kuris 2003 m. sausio 1 d. pakeistas vėliau keletą kartų pataisytu 2003 m. Statybų reglamentu (*Bouwbesluit 2003, Staatsblad,* 2002, Nr. 410).

18 Direktyva 89/686 į Nyderlandų teisę buvo perkelta Nyderlandų Produktų kontrolės įstatymo, reglamentuojančio, be kita ko, produktų kokybę ir saugą, pagrindu priimtu dekretu dėl asmeninių apsaugos priemonių (*Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen, Staatsblad 1992*, Nr. 396).

19 Standartas EN 795 buvo perkeltas į Nyderlandų teisę standartu NEN 795.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

20 *Kedge Safety Systems* konkurentė *Latchways* gamina ir parduoda inkaravimo įtaisą „Mansafe“, montuojamą ant stogo prisukant sraigtus prie po stogo danga esančios konstrukcijos. Šiuos įtaisus ji ženklina CE ženklu pagal standartą EN 795.

21 *Kedge Safety Systems* savo ruožtu gamina ir parduoda inkaravimo įtaisą *Kedge Safety*, montuojamą ant stogo, jo sudedamąją dalį rozetę priklijuojant prie bituminės stogo dangos. Ji tvirtina, kad jis atitinka standartą EN 795.

22 Du kartus 2004 ir 2005 m. vienas iš *Kedge Safety Systems* pirkėjų *Consolidated Nederland* kreipėsi į akredituotą įstaigą, įgaliotą išduoti AAP atitikties darniesiems standartams sertifikatus, kad testuotų šiuos įtaisus. Abiem atvejais įstaiga konstatavo, kad *Kedge Safety* tam tikrais aspektais atitinka EN 795 A1 klasės įtaisams taikomą standartą, tačiau aiškiai nurodė, kad remiantis bandymų rezultatais jo negalima ženklinti CE ženklu ar išduoti atitikties Direktyvai 89/686 deklaraciją.

23 2005 m. *Latchways* paprašė kitų dviejų akredituotų įstaigų atlikti *Kedge Safety* bandymus. Abi padarė išvadą, kad *Kedge Safety* neįvykdo dalies standartu EN 795 numatyto testo, nes prie tam tikros temperatūros įtaisą paveikus statine 5,68 kN jėga, jis atsiklijuoja, nors standarto EN 795 4.3.1.1 punkte nurodyta, kad atsparumas turi siekti ne mažiau kaip 10 kN.

24 Per laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą *Latchways* ir *Mansafe* platintojas Nyderlanduose *Eurosafe Solutions* pasiekė, kad *Rechtbank Doordrecht* uždraustų *Kedge Safety Systems* nurodyti, kad jo inkaravimo įtaisas atitinka standartą EN 795, išskyrus, kai jis yra naudojamas ant naujų stogų ir nesaulėtomis dienomis; teismas taip pat nurodė *Kedge Safety Systems* apie tai informuoti savo klientus.

25 Pagrindinėje byloje *Latchways* ir *Eurosafe Solutions* reikalauja uždrausti prekiauti *Kedge Safety* be CE ženklo, nes šis produktas patenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį. Nepatenkinus šio reikalavimo, jos prašo uždrausti *Kedge Safety Systems* ir *Consolidated Nederland* parduoti šį produktą, skirtą naudoti ant bet kokių stogų, tvirtinti, kad jis atitinka standartą EN 795 ir nurodyti, kad jis yra saugus.

26 *Kedge Safety Systems* ir *Consolidated Nederland* pateikė priešieškinį reikalaudamos uždrausti *Latchways* ir *Eurosafe Solutions* ženklinti *Mansafe* CE ženklu, nurodyti į standartą EN 795 ir toliau parduoti šį produktą. Grįsdamos savo reikalavimus, *Kedge Safety Systems* ir *Consolidated Nederland* tvirtina, kad standarto EN 795 A, C ir D klasės patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį ir todėl *Latchways* ir *Eurosafe Solutions* negali remtis *Mansafe* atitikties deklaracija pagal Direktyvą 89/686.

27 Turėdamas abejonių dėl to, kokias direktyvas reikia taikyti šiems įtaisams, dėl CE ženklo naudojimo tvarkos bei dėl standarto EN 795 pobūdžio, 2007 m. liepos 18 d. tarpiniu sprendimu *Rechtbank 's-Gravenhage* pasiūlė šalims pagrindinėje byloje pareikšti savo nuomonę dėl šio teismo Teisingumo Teismui ketinamų pateikti prejudicinių klausimų.

28 Susipažinęs su šalių pagrindinėje byloje pastabomis, *Rechtbank's-Gravenhage* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Europos standarto EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai, (skirti ilgalaikiam naudojimui kaip stacionarūs įtaisai) patenka tik į Direktyvos 89/106 <...> taikymo sritį?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar šie inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/686 <...> taikymo sritį, pavyzdžiui, kaip asmens apsaugos priemonių dalys?

3. Jei atsakymas į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų neigiamas, ar atsižvelgiant, be kita ko, į Direktyvos 89/686 <...> II 3.1.2.2. punktą, turi būti tikrinama, ar [AAP], kuri patenka į šios direktyvos taikymo sritį, kaip tokia atitinka esminius tos direktyvos reikalavimus, ar vis dėlto reikia vertinti ir tai, ar inkaravimo įtaisas, su kuriuo ši [AAP] susijusi, yra saugus remiantis numatomomis naudojimo sąlygomis II priedo prasme?

4. Ar Bendrijos teisė ir ypač [Sprendimas] 93/465 <...> leidžia ant pirmajame klausime nurodyto inkaravimo įtaiso kaip jo atitikties Direktyvai 89/686 <...> ir (arba) Direktyvai 89/106 <...> įrodymą papildomai dėti „CE“ ženklą?

5. Jei atsakymas į ketvirtąjį klausimą būtų teigiamas arba iš dalies teigiamas, pagal kokią procedūrą ar procedūras turi būti nustatoma atitiktis Direktyvai 89/686 <...> ir (arba) Direktyvai 89/106 <...>?

6. Ar Europos standartą EN 795 pirmajame klausime nurodytų inkaravimo įtaisų atžvilgiu galima laikyti Bendrijos teise, kurią turi aiškinti <...> Teisingumo Teismas?

7. Jei atsakymas į šeštąjį klausimą būtų teigiamas, ar Europos standartą EN 795 reikia aiškinti taip, kad pirmajame klausime nurodytą inkaravimo įtaisą turi testuoti (notifikuotoji įstaiga), atsižvelgdama į numatomas naudojimo sąlygas (pavyzdžiui, išorės temperatūrą, oro sąlygas, paties inkaravimo įtaiso ir (arba) medžiagos, prie kurios jis yra tvirtinamas dėvėjimąsi, stogo konstrukciją)?

8) Jei atsakymas į septintąjį klausimą būtų teigiamas, ar testai turi būti atliekami atsižvelgiant į (naudojimo instrukcijoje nurodytus) naudojimo apribojimus?“

Dėl prejudicinių klausimų

29 Visų pirma reikia konstatuoti, kad pirmasis, antrasis ir trečiasis klausimai susiję su Direktyvos 89/106 ir Direktyvos 89/686 taikymu standarte EN 795 apibrėžtiems A1 klasės inkaravimo įtaisams. Atsakęs į šiuos klausimus, Teisingumo Teismas neišvengiamai turės aiškinti šį standartą, apie kurio teisinį pobūdį ir aiškinimą klausiama

šeštajame, septintajame ir aštuntajame klausimuose. Todėl pirmiausiai reikia atsakyti į pastaruosius klausimus.

Dėl šeštojo, septintojo ir aštuntojo klausimų, susijusių su standarto EN 795 teisiniu pobūdžiu

30 Šeštuoju, septintuoju ir aštuntuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar su A1 klasės inkaravimo įtaisais susijusios standarto EN 795 nuostatos yra Sąjungos teisės nuostatos ir todėl jas gali aiškinti Teisingumo Teismas, o atsakius į juos teigiamai, – prašo jas išaiškinti.

31 Šiuo atveju reikia priminti, kad derinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius su produktais, o būtent to siekiama direktyvomis 89/106 ir 89/686, Sąjungos institucijos priima direktyvas, kuriomis nustatomi esminiai reikalavimai, kuriuos turi atitikti asmeninės apsaugos priemonės, patenkančios į direktyvų taikymo sritį. Pagal Direktyvoje 83/189 numatytą procedūrą Komisija suteikia mandatą Europos standartų organizacijoms parengti technines specifikacijas, kuriuose nurodomi šiose direktyvose suformuluoti esminiai reikalavimai. Šioms organizacijoms nustačius standartus, Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, skelbia nuorodas į juos. Paskelbimas reiškia, kad yra preziumuojama, jog techninio suderinimo direktyvoje nurodyti produktai, kurie atitinka su šiais produktais susijusiuose darniuosiuose standartuose apibrėžtus techninius reikalavimus, atitinka toje direktyvoje nurodytus esminius reikalavimus.

32 Šiuo atveju iš standarto EN 795 matyti, kad jis buvo parengtas Komisijai, remiantis Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punktu, suteikus mandatą ESK. Paskui nuorodos

į šį standartą buvo paskelbtos *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* pranešime 2000/C 40/05. Tačiau jame aiškiai nurodyta, kad ši publikacija netaikoma įrangai, kuri aprašyta, pavyzdžiui, standarto EN 795 A1 klasėje ir kurios atžvilgiu nedaroma prielaida, kad ji atitinka Direktyvos 89/686 nuostatas.

33 Todėl, kaip išvados 123 punkte pažymėjo generalinė advokatė, su A1 klasės inkaravimo įtaisais susijusios standarto EN 795 nuostatos negali būti laikomos suderinta techninė specifikacija. Taigi, kadangi standartas EN 795 susijęs su A1 klasės inkaravimo įtaisais, jis turi būti laikomas su Direktyva 89/686 visiškai nesusijusiu privačios standartų organizacijos parengtu techninio pobūdžio standartu.

34 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismo kompetencija priimant prejudicinį sprendimą apsiriboja tik Sąjungos teisės nagrinėjimu (šiuo klausimu žr. 2008 sausio 16 d. Nutarties *Polier*, C-361/07, 9 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

35 Kadangi šio sprendimo 32 ir 33 punktuose nuspręsta, kad šios nuostatos nėra Sąjungos teisės nuostatos, nesant reikalo nagrinėti, koks yra suderintų standartų teisinis pobūdis, darytina išvada, kad Teisingumo Teismas negali aiškinti su A1 klasės inkaravimo įtaisais susijusių standarto EN 795 nuostatų.

36 Todėl į šeštąjį klausimą reikia atsakyti, kad su A1 klasės inkaravimo įtaisais susijusios standarto EN 795 nuostatos nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, jos nėra Sąjungos teisės nuostatos, ir todėl Teisingumo Teismas neturi kompetencijos jų aiškinti.

37 Atsižvelgiant į atsakymą į šeštąjį klausimą, į septintąjį ir aštuntąjį klausimus atsakyti nereikia.

Dėl pirmojo, antrojo ir trečiojo klausimų, susijusių su direktyvų 89/106 ir 89/686 taikymu pagrindinėje byloje nagrinėjamiems įtaisams

38 Pirmuoju, antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar standarte EN 795 apibrėžti A1 klasės inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106, ar Direktyvos 89/686 taikymo sritį.

39 Kadangi Teisingumo Teismas neturi kompetencijos aiškinti su šiais įtaisais susijusių standarto EN 795 nuostatų ir normų, reikia nagrinėti pagrindinėje byloje nagrinėjamus inkaravimo įtaisus *Mansafe* ir *Kedge Safety*.

40 Šie įtaisai – tai ant statinio stogo montuojama konstrukcinio inkaravimo sistema, prie kurios prikabinama AAP. Kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, šie inkaravimo įtaisai po to, kai jie yra įrengti, lieka visam laikui įmontuoti į konstrukciją ir, kaip per posėdį patvirtino suinteresuotosios šalys, gali būti naudojami pakartotinai.

41 Visų pirma, kalbant apie Direktyvos 89/686 taikymą šiems įtaisams, pažymėtina, kad jos 1 straipsnyje direktyvos taikymo sritis nustatoma šio straipsnio 2 ir 3 dalyse apibrėžiant AAP sąvoką.

42 Sistemiškai aiškinant šias dalis matyti, kad AAP reiškia, jog tokį produktą naudotojas dėvi ar nešioja arba gali tai daryti tuo metu, kai jam gresia pavojus. Tai turi būti mobilus produktas. Akivaizdu, kad inkaravimo įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, yra naudojami juos įmontuojant į statinį. Todėl jie nėra skirti būti naudotojo dėvimi ar nešiojami, kaip numatyta Direktyvoje 89/686.

43 Reikia taip pat konstatuoti, kad šių įtaisų funkcija neleidžia jų kvalifikuoti kaip „sistemos“ Direktyvos 89/686 1 straipsnio 3 dalies prasme ir laikyti sudedamąja AAP dalimi. Tokių įtaisų funkcija tikrai nėra prijungti AAP prie „išorinio įrenginio“, kaip numatyta šiame straipsnyje, arba „standžiai ją įtvirtinti“, kaip numatyta šios direktyvos II priedo 3.1.2.2 punkte. Atvirkščiai, jie yra „išorinis įrenginys“, prie kurio tvirtinama AAP.

44 Todėl atsižvelgiant į jų pobūdį ir funkciją darytina išvada, kad inkaravimo įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį.

45 Šios išvados negalima paneigti Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkte nustatytu reikalavimu, kad AAP gamintojas instrukcijoje nurodytų visą naudingą informaciją apie inkarinio tvirtinimo taško, prie kurio tvirtinama AAP, charakteristikas.

46 Iš Direktyvos 89/686 3 straipsnio matyti, kad, bendrai paėmus, šios direktyvos II priedu ir konkrečiai šio priedo 3.1.2.2 punktu siekiama tik apibrėžti AAP taikomus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus. Todėl gamintojui nustatyta pareiga nurodyti

būtinas inkarinio tvirtinimo taško, prie kurio tvirtinama AAP, charakteristikas negali šios direktyvos taikymo srities padaryti platesnės nei ji apibrėžta jos 1 straipsnyje.

47 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad inkaravimo įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie nėra skirti naudotojui dėvėti ar nešioti, nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį nei atskirai paėmus, nei dėl to, kad jie yra skirti prijungti prie AAP.

48 Atsižvelgiant į atsakymą į antrąjį klausimą, į trečiąjį klausimą atsakyti nereikia.

49 Antra, kalbant apie Direktyvos 89/106 taikymą inkaravimo įtaisams, kaip antai *Mansafe* ir *Kedge Safety*, pažymėtina, kad remiantis šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalimi darytina išvada, jog ji taikoma statybos produktams tiek, kiek jie susiję su šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje minimais esminiais reikalavimais statiniams. Nustatant statiniams taikomus esminius reikalavimus, kurie gali turėti įtakos statybos produkto techninėms charakteristikoms, šiame straipsnyje daroma nuoroda į Direktyvos 89/106 I priedą, kuriame, be kita ko, kalbama apie statinių naudojimo saugą.

50 Taigi Direktyva 89/106 taikoma produktui, jei yra tenkinamos dvi sąlygos, iš kurių viena susijusi su produkto pobūdžiu, o kita – su jo funkcija.

51 Pirma, kiek tai susiję su produktų, kuriems taikoma Direktyva 89/106, pobūdžiu, jos 1 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „statybos produktas“ – tai bet koks produktas, kuris yra pagamintas ir skirtas nuolat įmontuoti statiniuose.

52 Iš karto reikėtų pasakyti, kad Direktyva 89/106 neapibrėžia žodžių „skirtas nuolat įmontuoti“. Todėl atsižvelgiant į įprastą šių žodžių reikšmę bei į šios direktyvos tikslą užtikrinti, kad statiniai atitiktų joje nurodytus esminius reikalavimus, reikia pažymėti, kad statinio dalimi esantys produktai, kurių išmontavimas sumažina jo patvarumą ir kurių išmontavimas arba pakeitimas yra statybos operacija, yra statybos produktai.

53 Atsižvelgiant į šio sprendimo 40 punkte nurodytas pagrindinėje byloje nagrinėjamų inkaravimo įtaisų charakteristikas, reikia konstatuoti, kad šie įtaisai montuojami ant stogo ir todėl, remiantis statybos produkto apibrėžtimi, jie yra statinio dalis Direktyvos 89/106 1 straipsnio 2 dalies prasme.

54 Antra, kiek tai susiję su į Direktyvos 89/106 taikymo sritį patenkančių produktų funkcija, šios direktyvos I priedo 4 punkte teigiama, kad statybos produktai turi leisti pastatyti tokius statinius, kuriuos būtų galima saugiai naudoti, todėl reikalaujama statinius projektuoti ir pastatyti taip, kad būtų išvengta nelaimingų atsitikimų rizikos jais naudojantis arba juos eksploatuojant, pavyzdžiui, paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo ar sužalojimo elektros srove, sužeidimų dėl sprogimo.

55 Šiuo atveju akivaizdu, kad inkaravimo įtaisais, kaip antai nagrinėjamais pagrindinėje byloje, siekiama užtikrinti ant stogo dirbančių asmenų saugumą užkertant kelią kritimui iš aukščio, kai stogas naudojamas arba eksploatuojamas, pavyzdžiui, statinį valant arba taisant.

56 Todėl darytina išvada, kad tokie įtaisai užtikrina statinių stogo naudojimo ar eksploatavimo saugumą Direktyvos 89/106 I priedo 4 punkto prasme.

57 Šios išvados negali paneigti tai, kad šios direktyvos I priedo 4 punkto versijoje olandų kalba nekalbama apie statinio išorėje, t. y. ir ant stogų, atliekamus darbus. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos teisės aktus būtina aiškinti vienodai, todėl, kilus abejonei, negalima nuostatos teksto vertinti izoliuotai; atvirkščiai, jį aiškinti ir taikyti reikia atsižvelgiant į jo versijas kitomis oficialiosiomis kalbomis (šiuo klausimu žr. 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading*, C-375/07, Rink. p. I-8691, 46 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Kitose kalbinėse versijoje, pavyzdžiui, vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis, nedaromas joks skirtumas tarp statinio viduje ir išorėje atliekamų darbų.

58 Be to, jokia Direktyvos 89/106 nuostata neleidžia daryti išvados, kad jos taikymo sritį reikėtų aiškinti siaurai, kad į ją nepatektų įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje. Priešingai, atsižvelgiant į direktyvos tikslus, ypač užtikrinant ant stogo dirbančių asmenų saugumą, yra svarbu, kad naudojant stogą jie gali pasitikėti ant statinio

visam laikui įmontuotais inkaravimo įtaisais, kurie, juos įmontavus, tampa statinio dalis ir todėl yra statybos produktas Direktyvos 89/106 prasme.

59 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad inkaravimo įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie yra statinio, į kurį jie įmontuojami siekiant užtikrinti, kad statinio stogas būtų saugiai naudojamas ar eksploatuojamas, dalis, patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį.

Dėl ketvirtojo ir penktojo klausimų, susijusių su Sprendimo 93/465 aiškinimu

60 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sprendimas 93/465 leidžia produktą, nepatenkantį į direktyvos, pagal kurią ženklinama CE ženklu, taikymo sritį, tačiau atitinkantį joje nustatytus techninius reikalavimus, papildomai ženklinti CE ženklu, ir, jei taip, kokios procedūros ar procedūrų reikėtų laikytis šiuo tikslu.

61 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad kartu aiškinant Sprendimo 93/465 I skyriaus B dalies a, b ir e punktus darytina išvada, kad CE ženklas yra vienintelė priemonė, kuri patvirtina, pirma, kad jis atitinka jam taikomus techninio suderinimo direktyvoje ar direktyvose nustatytus esminius reikalavimus, ir, antra, kad jam taikoma atitinkama atitikties šioms direktyvoms įvertinimo procedūra.

62 Be to, šio priedo I skyriaus B dalies i ir l punktuose aiškiai teigiama, kad reikia vengti bet kokio klaidinimo ir piktnaudžiavimo naudojant CE ženklą, pavyzdžiui, valstybėms narėms nustatant pareigą uždrausti dėti šį ženklą be pagrindo.

63 Tokiomis aplinkybėmis CE ženklu gali būti ženklinami tik tie produktai, kurių atžvilgiu tai konkrečiai numatyta atitinkamuose Sąjungos suderinimo teisės aktuose, ir negali būti ženklinami jokie kiti produktai. Bet koks kitoks sprendimas galėtų sukelti painiavą dėl šio ženklo reikšmės. Kaip tik siekiant pašalinti tokios painiavos galimybę nuo 2010 m. sausio 1 d. galiojančio 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 765/2008, nustatančio su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, p. 30), 30 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad CE ženklu žymimi tik tie gaminiai, kuriuos numatyta žymėti šiuo ženklu pagal specialius derinamuosius Bendrijos teisės aktus, ir jokie kiti gaminiai šiuo ženklu nežymimi.

64 Todėl į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti, kad Sprendimas 93/465 draudžia CE ženklu papildomai ženklinti produktą, kuris nepatenka į direktyvos, pagal kurią ženklinama CE ženklu, taikymo sritį, net jeigu atitinka joje nustatytus techninius reikalavimus.

65 Atsižvelgiant į atsakymą į ketvirtąjį klausimą, penktojo klausimo nagrinėti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

66 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. Su A1 klasės inkaravimo įtaisais susijusios Europos standarto EN 795 nuostatos nepatenka į 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo, iš dalies pakeistos Reglamentu Nr. 1882/2003, taikymo sritį, jos nėra Sąjungos teisės nuostatos, ir todėl Teisingumo Teismas neturi kompetencijos jų aiškinti.

2. Inkaravimo įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie nėra skirti naudotojui dėvėti ar nešioti, nepatenka į Direktyvos 89/686, iš dalies pakeistos Reglamentu Nr. 1882/2003, taikymo sritį nei atskirai paėmus, nei dėl to, kad jie yra skirti prijungti prie asmeninės apsaugos priemonės.

3. Inkaravimo įtaisai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie yra statinio, į kurį jie įmontuojami siekiant užtikrinti, kad statinio stogas būtų saugiai naudojamas ar eksploatuojamas, dalis, patenka į 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės

aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo, iš dalies pakeistos Reglamentu Nr. 1882/2003, taikymo sritį.

4. 1993 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimas 93/465/EEB dėl modulių, taikomų įvairiuose atitikties įvertinimo procedūrų etapuose, ir atitikties ženklo CE žymėjimo ir naudojimo taisyklių, skirtų naudoti techninio derinimo direktyvose, draudžia CE ženklu papildomai ženklinti produktą, kuris nepatenka į direktyvos, pagal kurią ženklinama CE ženklu, taikymo sritį, net jeigu atitinka joje nustatytus techninius reikalavimus.

Parašai.